

Provinciehuis

Postbus 90602

2509 LP Den Haag

T 070 - 441 66 11

www.zuid-holland.nl/contact**Datum**

20 januari 2026

Ons kenmerk

PZH-2026-885436148

DOS-2022-0007729

Bijlagen

-

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Update toevoegen grutto als doel in bestaande Natura 2000-gebieden

Geachte Statenleden,

Op 7 juli 2025 heeft het Rijk voor 25 Natura 2000-gebieden ontwerp-wijzigingsbesluiten genomen vanwege het toevoegen van de grutto als instandhoudingsdoel. Deze wijzigingsbesluiten zijn onderdeel van de acht maatregelen die het Rijk heeft voorgesteld aan de Europese Commissie in het kader van de inbreukprocedure rondom het beschermen van weide- en akkervogels, en specifiek de grutto¹. In Zuid-Holland gaat het om zes gebieden: De Wilck, Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein, Donkse Laagten, Nieuwkoopse Plassen & De Haeck, Oudeland van Strijen en Haringvliet. Het toevoegen of wijzigen van de doelen in aanwijzingsbesluiten is een bevoegdheid van het Rijk. De provincies zijn hierover wel geïnformeerd en bij betrokken, maar nemen hier geen besluit over.

In samenspraak met de andere betrokken provincies en Rijkswaterstaat heeft Zuid-Holland een zienswijze ingediend op deze ontwerp-wijzigingsbesluiten. Op 22 juli 2025 zijn uw Staten hierover geïnformeerd (PZH-2025-876368109)². Kort samengevat zijn de zienswijzen als volgt:

- Om deze ambitieuze doelen te halen zijn aanvullende financiële middelen noodzakelijk;
- Er is twijfel over het effect van het aanwijzen van deze Natura 2000-gebieden, omdat hier maar ca. 10% van de gruttopopulatie voorkomt;
- Voor het Natura 2000-gebied de Wilck bepleiten we een lagere doelstelling van maximaal 70 broedparen grutto. Dit gebied is klein en heeft een beperkte draagkracht;
- In het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen wordt niet de door het ministerie van LVVN gehanteerde drempel (0,1% van flyway populatie) gehaald. We hebben het ministerie van LVVN verzocht om te onderbouwen waarom het gebied toch aangewezen zou moeten worden of de aanwijzing te heroverwegen;
- Daarnaast hebben we het ministerie van Landbouw Visserij Voedselzekerheid en Natuur (LNV) verzocht om de doelstelling voor Nieuwkoopse Plassen & De Haeck aan te passen van uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor 35 broedparen grutto naar behoud omvang en verbetering kwaliteit leefgebied 30 broedparen grutto, vanwege de geringe beschikbaarheid van extra ruimte (er is ook ruimte nodig voor andere doelen);

¹ <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2025D12824> ;
<https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2025D52847>

² https://pzh.notubiz.nl/modules/1/ingekomen_stukken/1068415?parent_event=1252671

- Voor het Haringvliet is ingebracht dat het voorgestelde uitbreidingsdoel voor broedende grutto's als ecologisch onhaalbaar wordt gezien. In het Haringvliet wordt al sinds jaar en dag ingezet op het behoud en herstel van dynamische getijdenatuur en daar past een optimale weidevogelbiotoop niet goed bij. Voor dit gebied is Rijkswaterstaat de voortouwnemer.

Op 16 december 2025 heeft het Rijk de wijzigingsbesluiten definitief vastgesteld. De zienswijzen zijn daarin beantwoord en hebben niet geleid tot een wijziging van de besluiten. Het Rijk geeft in reactie op de zienswijzen aan dat de gestelde doelen goed onderbouwd zijn in door experts (SOVON Vogelonderzoek Nederland) opgestelde documenten, dat daarin rekening is gehouden met ruimte voor andere natuurdoelen en ecologische omstandigheden en daarom niet worden aangepast. De drempel van 0,1% van de flyway populatie staat door een recente uitspraak van de Raad van State over de Bruine Bank sowieso onder druk, en is daarom niet strikt toegepast. In die uitspraak staat dat alle soorten die in meer dan verwaarloosbare mate, bestendig in een gebied voorkomen moeten worden aangewezen. Over financiële middelen geeft het Rijk aan dat er al een flinke impuls van het agrarisch natuurbeheer is voorzien. Over het relatief geringe belang van Natura 2000-gebieden voor de totale populatie grutto's geeft het Rijk aan dat daarom óók beleid is gemaakt om agrarisch natuurbeheer in aangrenzende gebieden te versterken en dat daarvoor extra middelen beschikbaar zijn gesteld.

Middels deze brief informeren wij uw Staten over de definitieve wijzigingsbesluiten. Tegen de besluiten kan beroep worden ingesteld tot uiterlijk 27 januari. In onderstaande tabel zijn de besluiten samengevat en is de link naar de publicaties opgenomen.

Hoewel de gestelde doelen vaak ambitieus zijn, met name in combinatie met de reeds geldende Natura 2000-doelen, hebben Gedeputeerde Staten besloten om niet in beroep te gaan tegen de gestelde doelen. De grutto verkeert in een zorgwekkende staat van instandhouding en er ligt een grote opgave voor met name de 'veenweideprovincies' om de gruttopopulatie te herstellen. Zowel binnen de Natura 2000- en NNN-gebieden (Natuur Netwerk Nederland) als daarbuiten is daarom een grote inspanning nodig om de doelen te kunnen halen. De wijzigingsbesluiten hebben alleen betrekking op de bescherming van de grutto binnen de betreffende Natura 2000-gebieden, en niet daarbuiten. In het kader van de inbreukprocedure zijn echter door het Rijk ook maatregelen aangekondigd voor het versterken van agrarisch natuurbeheer buiten de Natura 2000-gebieden. Hiervoor zijn ook extra middelen beschikbaar gesteld³.

Natura 2000-gebied	Grutto-doel			Link naar besluit
	Broeden (paar)	Foerageren (gemiddeld)	Slaapplaats (maximum)	
De Wilck	80	25	150	Staatscourant 2025, 43207 Overheid.nl > Officiële bekendmakingen
Donkse Laagten	110	25	260	Staatscourant 2025, 43211 Overheid.nl > Officiële bekendmakingen

³ <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2025D39503>

Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein	110	25	230	Staatscourant 2025, 43204 Overheid.nl > Officiële bekendmakingen
Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	35	-	-	Staatscourant 2025, 43233 Overheid.nl > Officiële bekendmakingen
Oudeland van Strijen	130	20	-	Staatscourant 2025, 43237 Overheid.nl > Officiële bekendmakingen
Haringvliet	60	290	1.500	Staatscourant 2025, 43221 Overheid.nl > Officiële bekendmakingen

De doelen voor de grutto in bovengenoemde gebieden zullen worden meegenomen in de nog vast te stellen Natura 2000-beheerplannen. Voor Nieuwkoopse Plassen & De Haeck (in november 2025 definitief vastgesteld) en Oudeland van Strijen (eind augustus in ontwerp vastgesteld) is dit niet meer mogelijk. Omdat de grutto in deze gebieden al voorkomt, is het beheer in (delen van) deze gebieden al wel gericht op de grutto. In de definitieve beheerplannen is of wordt opgenomen dat in de komende beheerplanperiode wordt onderzocht welke aanvullende maatregelen nodig zijn om de doelen te halen, zodat deze in het volgende beheerplan kunnen worden opgenomen. Indien er urgente maatregelen nodig zijn, worden deze tussentijds met de betrokken gebiedspartijen afgestemd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff